

zaaknummer 2013W1085

21 juli 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum] ,
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. K.A.M. van Kampen, advocaat te
's-Hertogenbosch.

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Assumptionisten.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 10 februari 2014. Op 11 maart 2014 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], regionaal overste van de Congregatie der Assumptionisten.

Op 5 juni 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Kampen, voornoemd.
[Regionaal overste] is niet ter zitting verschenen. In een mail d.d. 11 april 2014 heeft hij zijn standpunt hieromtrent uiteen gezet.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een gezin met drie kinderen waarvan hij de oudste was. Klager werd al op jonge leeftijd uit huis geplaatst omdat hij kattenkwaad uithaalde. In eerste instantie werd klager geplaatst in een tehuis te [plaats]. In 1946-1947 werd klager overgebracht naar internaat [naam] in [plaats].

Klager had het erg moeilijk op [internaat] omdat hij regelmatig in bed plaste. Hiervoor werd klager gestraft. Hij werd openlijk te kijk gezet en kreeg een aantal tikken op zijn achterwerk met een soort cricketbadge. Ook mocht hij regelmatig niet spelen tijdens het speelkwartier en moest hij alleen in de hoek eten.

In 1948-1951 kwam klager in contact met aangeklaagde. Aangeklaagde was de biechtvader van klager.

Aangeklaagde woonde in [internaat]. Aangeklaagde kwam ook wel op de slaapzaal om de kinderen welterusten te wensen.

Klager ging verschillende malen per week naar de ochtendmis. Als klager in bed had geplast ging hij na de mis biechten bij aangeklaagde. Klager zocht steun bij aangeklaagde. Klager voelde zich prettig bij aangeklaagde, omdat aangeklaagde de tijd nam voor klager. Klager had het idee dat aangeklaagde de enige was die respect voor hem had.

Als klager had gebiecht bij aangeklaagde opende deze de deur van de biechtstoel, zodat hij bij aangeklaagde op schoot kon gaan zitten. Als klager bij aangeklaagde op schoot zat ging aangeklaagde met zijn handen in de broek van klager om zo zijn blote geslachtsdelen te kunnen betasten. Ook zoende hij klager op de mond. Klager moest over de toog/pij van aangeklaagde wrijven ter hoogte van zijn kruis. Na ongeveer tien minuten tot een kwartier hield dit opeens op en deed aangeklaagde de deur van de biechtstoel weer open. Klager biechtte ook wel eens bij aangeklaagde op zijn kamer.

Klager weet zeker dat hij meerdere keren per week naar aangeklaagde toe ging. Klager plaste namelijk vaak in bed en hij ging altijd biechten als hij in bed had geplast. Klager denkt dat het zeker meer dan tweemaal per week plaatsvond.

In totaal heeft het misbruik twee tot drie jaar geduurd. Het seksueel misbruik hield op toen klager weg was gelopen van [internaat]. Dit was rond de watersnoodramp in 1953. Klager liep weg vanwege de mishandelingen, niet vanwege het seksueel misbruik. Klager had een dubbel gevoel over het seksueel misbruik. Aan de ene kant voelde hij dat het niet normaal was, maar aan de andere kant voelde hij zich geborgen bij aangeklaagde omdat deze het voor hem opnam als hij mishandeld werd.

2.2. Klager heeft nooit met zijn ouders over het seksueel misbruik gesproken. Klager heeft tot zijn veertigste in bed geplast. Hij vermoedt dat dit te maken heeft met het seksueel misbruik.

Als klager in zijn leven ergens aan begint, ziet hij het al snel niet meer zitten. Klager ziet ook overal als een berg tegenop en dat wordt steeds erger naarmate hij ouder wordt.

Klager is in 1962 getrouwd en in 1963 gescheiden. Uit dit huwelijk heeft klager een dochter. Nu heeft klager een vriendin met wie hij al 24 jaar een relatie heeft. Ze wonen niet samen.

2.3. Klager hoopt dat zijn klacht gegrond verklaard wordt en dat wordt erkend dat hij in genoemde omstandigheden seksueel is misbruikt.

Klager vindt het bijzonder jammer dat de [regionaal overste] niet naar de zitting is gekomen. Klager denkt niet dat hij zelf contact zal opnemen met de [regionaal overste] om een gesprek met hem te hebben.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Regionaal Overste heeft in zijn reactie gesteld dat de manier waarop klager op het internaat is behandeld onmenselijk is. Daarbij komt ook nog het seksueel misbruik door aangeklaagde. De Regionaal Overste heeft geen reden om te twijfelen aan het verhaal van klager, mede omdat er ook al een andere gegrond verklaarde klacht ligt. De Regionaal Overste biedt klager zijn oprechte verontschuldiging aan voor wat een medebroeder klager heeft aangedaan en wil alles doen wat er toe kan bijdragen om het seksueel misbruik te verwerken.

Daarnaast zet de Regionaal Overste zijn vraagtekens bij de oorzaak van het bedplassen (dat deed klager namelijk ook al voordat het seksueel misbruik door aangeklaagde begon), en bij

de frequentie van het seksueel misbruik. Het lijkt de Regionaal Overste onwaarschijnlijk dat het misbruik gedurende twee tot drie jaar, twee tot drie maal per week heeft plaatsgehad.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zesenvijftig jaar verstreken sedert de feiten, die klager aangeklaagde verwijt, zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende twee tot drie jaar, zeker tweemaal per week door aangeklaagde via zijn broekspijp is betast aan zijn geslachtsdelen. Dit betasten vond plaats in de biechtstoel na het afnemen van de biecht na de ochtendmis. De pater kuste hem daarbij op de mond. Klager moest ook met zijn hand over de toog/pij ter hoogte van het kruis van aangeklaagde wrijven.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door het verhaal van [naam], zoals verwoord in het gegrond verklaarde advies bekend onder nummer 2011T265. Tenslotte heeft de Klachtencommissie kennis genomen van het formulier 'Toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs' van [naam], bekend onder nummer 2011T495.

In beide voornoemde verklaringen vindt het seksueel misbruik door aangeklaagde op soortgelijke wijze plaats zoals beschreven door klager.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Regionaal Overste van de Congregatie der Assumptionisten de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 21 juli 2014 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. Th.M. Bronzwaer en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.